

No més drets sense devers. No més devers sense drets. Els drets individuals són imprescriptibles. Inlegislables é ingarantibles. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantir-la, és cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí hont comensa la llibertat ajena. És licit, doncs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • L'embrutit milionari que baix pretext de mentida moralitat y a la sombra de sas riquesas mal adquiridas persegueix a qui critica sos vicijs y la societat qu'els consent, és un dels serjs més envilitjs, degradats y desprezables de la Naturalesa. •

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

LA TRAMONTANA defensa els principis liberals més avançats, sense mistificacions ni atenuants de cap mena, tant si es veu perseguida per hipòcritas farsants, com si sent l'aplaus de la gent verdaderament honorada y digna. • La TRAMONTANA en política defensa sempre al més avançat contra el més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi el modo de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no està afiliada a cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sens compromisos ni preocupacions de sectari.

La salut del poble és la suprema llei

La TRAMONTANA és el periòdic qu'es publica en idioma català més avançat en idees polítiques, religioses y d'economia social

El Treball és la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya, 1 pesseta trimestre. — Estranger, 2
Las suscripciones se pagan per anticipat

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Ponent, n.º 1, 1.ª, BARCELONA
Pels pagos s'admeten llibransas del Giro Mútuo, lletres de facil cobro y sellos de 15 cèntims. No s'admeten llibransas especials de periòdics.

PREUS DE VENDA
Número solt, 5 cèntims. — 30 exemplars, 1 pt.
Surt a llum puntualment cada dissendres

ACTUALITATS

Gran pluja de bolets qu'als belgas topa y estendres amenaça a tota Europa.

Xino esquitx d'alemany qu'ailà a Ultramar als espanyols com xinos vol tractar.

Desinfecció del dret electoral a favor de la gent ministerial.

La virtut caritat té ben entesa, y fa els comptes pagar amb enteresa.

TOT ÉS COMENSAR

Gravíssim símptoma pels privilegiats té d'ésser la agitació obrera que actualment s'està produint a Bèlgica.

Totes las ciutats d'un xic d'importancia, tots els centres industrials, tots els punts ahont es reuneixen crescut número de treballadors, han paralitzat els seus quefers y están am llyuya continua am la policia y la guardia civica, qu'equival a la guardia civil d'aquí.

En una nació petita com és la Bèlgica, que no té mes enllà de 5 milions d'habitants, aquestos dias han estat en huelga prop de mitj milió de treballadors. Aquesta xifra dona una idea de l'importancia del moviment.

¿Y qué és lo qu'ha donat llog a tant tremenda agitació? Ha sigut el motiu una qüestió política; pero en el fondo s'agita la terrible qüestió social, que va ja prenent proporcions atterradoras pels privilegiats, tant com consoladoras per las victimas dels privilegis en moltas de las principals nacions d'Europa y América.

A Bèlgica el poble obrer reclama el sufragi universal, exigint el cumpliment d'antigas promesas, y el govern del rey d'aquell país, com tot govern reaccionari, a pesar de dirse liberal, es nega a concedir aquesta reforma.

Y els treballadors apelan a la resistencia acudint a la huelga general y a la llyuya pera obtenir lo qu'es proposan.

Verdaderament és una llàstima, segons com es mira, el lliensarse als carrers a llyuyar sense elements contra gent ben armada y organizada, per res més que per obtenir el sufragi universal, reforma qu'al cap y a la fi ni emancipa a l'obrer ni tant sols li aumenta el jornal ni li rebaixa las horas de treball, mes tampoc per nosaltros es condemnable aquest moviment, ni molt menos, per quan resulta revolucionari, agita a las masses fentlas sentir l'esperit de classe que té de portarlas a la revolució social, y sobre tot senyala al poble el camí de saber exigir quan demana la consagració dels seus drets, y per aquest camí tot és comensar.

Avuy resistencia pel sufragi universal. Que s'obtingui aquest per medi d'ella, y demà es sabrà ja resistir pera obtenir otras cosas de més trascendental importancia.

Lo primer que perilla a Bèlgica a consecuencia d'aquesta agitació, és la monarquia democrática del rey Leopoldo I. El govern ja transigeix, concedint al poble una especie de sufragi universal falsificat, fent que l'obrer tinga un vot y tres ó quatre ó cinc els burguesos, pòuent aquestos emetre un vot com a rentistas, un altro com a capacitats si tenen carrera, un altro com a caps de familia, un altro com a contribuyents, etc., etc., lo qual no acceptavan de moment els treballadors, y feyan molt ben fet, perquè això era una burla molt pitjor que la de no concedir en general el dret de votar.

El dimars d'aquesta semana era el dia destinat a que las Cambras legislativas belgas acordessin la ley que tenia de regular a Bèlgica el dret electoral, y de per tot l'element obrer en vaga estava arma al bras, esperant el moment decisiu pera lliensarse a la llyuya proclamant la revolució amb el destronament del actual monarca... y lo que vingues derrera.

Si el pecat de la superbia no cegués als poderosos, res per ells més oportú ni convenient que concedir al poble belga aquest dret que de tant significativa manera reclamava. Mes ja hi ha un proverbí que diu que Déu cega als quins vol perdre, y cegos els governants y la majestat real de Bèlgica, es resistiren a donar el sufragi universal sens condicions, votant per gran majoria el pasteric de la pluralitat de vots, tal com havem dit més amunt. La agitació s'ha calmat de moment, pero pod dirse que la qüestió no més resulta aplassada fins allí ahont alcansan nostras noticies d'aquesta semana, y molt serà qu'el poble no en sàpiga sortir d'una vegada fent bugada neta de tots els governants y las instituciones sostenidoras d'irri-

tants privilegis, tant si són politics com religiosos ó económicos.

Un altro punt de vista no menos grave té la qüestió belga, qu'en certs moments podria arribar a ser la metxa qu'encengues la reguera de pólvora que ja fa tant de temps está escampada pel centre d'Europa y produhir la conflagració general ó guerra europea que de molts anys és prevista y temuda pels que tenen de ser actors d'ella.

Bèlgica és una petita nació entre Fransa y Alemania, declarada neutral per un tractat convingut entre Inglaterra, Alemania, Russia y Austria, poc després de la guerra franco-prussiana. Mes com en las clàusulas d'aquet tractat hi há la de qu'en cas de desordres ó violació de la neutralitat establerta, pod alguna de las nacions contractants intervindre dintre el territori belga, d'aquí el perill de que l'actual conflicte avuy localizat a Bèlgica, pugui portar a tota l'Europa unas consecuencias importantissimas, puix es suposa un fundadissima rahó que si Alemania volgues intervindre a Bèlgica, Fransa no podria permetreho y ho tindria de considerar desseguida com un casus belli, es a dir, un motiu de declaració de guerra, puix equivaldria l'intervenció alemana en el regne intermedí de las dugas rivals l'obertura de las portas de la frontera francesa a una invasió teutónica, y això no ho poden ni ho podran suportar may els francesos mentres continuan acariciant en el seu cor l'idea de la revansa.

Y com de sobrevenir una guerra per aquest motiu es casi segur que las primeras grans batallas es donarían dintre territori belga, aquesta consideració es facil que hagi fet possible la tranzació d'acceptar els socialistas el vot plural dels burguesos y el govern concedir el sufragi als treballadors, termes amb els quals sembla que a última hora venen noticies d'estar arreglat el conflicte.

Esperem, no obstant, un quants dias pera conèixe millor després d'ells el resultat de l'agitació belga, y luego podrém deduhir si ella pod portar acontecimientos de gran importancia en la vida moderna dels pobles civilisats, puix que, tractante d'agitacions de caràcter social, a tot el món interessan, y de vegadas ahont menos es pensa pod saltar la llebra de la revolució qu'acabi amb els privilegis y transformi el modo de ser del treballador.

¿AHONT ANIREM A PARAR?

La cosa s'embolica, y molt serà que no acabi malament.

Amb això de descobrir la *riqueza oculta*, els industrials están que trinan, y tots procuran per qui podrà sortirne més ventajós. Y no n'hi há per menos: com podran pagar las contribucions tant crescudas que pretent el Sr. Gamazo pera nivellarlas als gastos? L'industrial petit és veu penjat, y molts són els que pensan plegar el ram si és que no trobin altra sortida que pugui portarlos més ó menos al meteix estat.

Lo Sr. Gamazo ha volgut qu'aquets grans industrials paguessin lo qu'els correspon, ja que fins ara eran els que pagavan menos amb els enginys qu'es tramavan. Hi havia fabricant que pagava la contribució de cinquanta telers, per exemple, y no eran cinquanta, sino doscent's, els que feya treballar, y realisava un negoci rodó, pel que ben poch en pagava. Y s'ha volgut qu'això desaparexis, y del mal d'aquestos els petits industrials serán els que pagaran els plats trencats, es a dir, no aquets, que ja se sab qui és que porta la carga de tot: el pobre obrer.

D'aquí ve que tota la nació s'hagi remogut com un tel·ler me: però no hi há qu'assustarse, el problema quedarà resolt en la forma següent:

El fabricant no plegarà els telers, sigui poderós ó no ho sigui; té qui li pagarà tota la contribució, per crescuda que siga, y encare fenthi grans beneficis. Els de teixits allargaran un poc més las pessas, y al cap de l'any produhirá el doble del que tingut de donar al govern. Els dels filats farán lo meteix en el seu ram, y aixis successivament. Per què? podrian fer la competencia a l'estranger si encarian els gèneros? Guanyarían las fortunas si deixavan de fabricar? Ni l'una cosa ni l'altra els convé, y sols troban remey en la forma qu'havem exposat. Anem seguint.

Els demés industrials abaixarán els jornals,

puix qu'aumentar els preus dels productos és impossible. Avuy hi há la competencia de l'un am l'altro, y en sortirían mal parats. Se valdrán, no hi há dupte, de la part més flaca, y aquesta els treurá d'apuros.

Els qu'havem d'anar a la tenda a comprarho tot a la menuda perquè els caudals no ens abastan per ferho a l'engros, pagarem la contribució crescuda qu'hagin de pagar els tenedors, puix salta a la vista qu'aquestos sens benefici no vendrían.

Els pisos y tendas de mica en mica anirán aumentante de preu, y no cab dubte que qui pagarà l'aument serà el pobre treballador.

Y encare aixis s'en pugues eixir.

Tothom sab que la major part de treballs están ocupats per donas, que valdria més que s'estessin a casa a cuidar la familia y arreglar lo menester, y també per tendras criaturas, qu'els fa falta més aviat instrucció, que no treballs fatigables que no poden suportar. ¿Què serà are dels brassos dels homes? ¿S'els rebaixarà el jornal que ja es prou mesquí? ¿Com se podrà viure?

El Sr. Gamazo ha vist que qui podia pagar més era qui pagava menos y ha volgut qu'acabes aquest privilegi; ha volgut nivellar las classes socials a fi de que no en surtis cap de perjudicada, però sembla que s'ha equivocat completament.

Al preveure lo primer, tenia de mirar lo qu'en resultaria, y hauria vist que qui pagaria tota la *riqueza oculta* dels poderosos serían els pobres obrers, els qui produheixen els bens y capitals dels altres, els qui, per més esforços que fassin, no deixarán de ser res més qu'uns pobres treballadors, y gracias que pugan sostenere y menjar en xic de pa.

Però el Sr. Gamazo no ho ha volgut veure. Es més: No pod veureho, per quant no ha tingut de guanyarse may el pa ab la suor del seu front. No sab el sufriment que causa a l'obrer lo treballar deu ó dotze horas al dia y arribar al cap de la semana y veurer que el seu jornal no li basta per las necessitats de la familia.

Si el Sr. Gamazo conegués, com nosaltros, per experiencia propia, tots aquestos details, hauria procurat descubrir la *miseria oculta* que regna entre la classe treballadora, y allavors hauria pogut fer un bé a todas las classes d'Espanya y tothom l'hauria aplaudit: mes avuy ha de reconèixe qu'els capitalistes petits y grossos treuran el suc ó la sang de l'obrer per atendre als pagos qu'els hi ha imposit.

No és aixis com se fa célèbre un home: tenen de mirarse am detenció tots els punts y estudiosos, y, a més de tot, fersen càrreg. Tenen de mirarse desapassionadament las causas y efectos que piden produir las reformas ó nous impostos.

A més d'això, avuy s'están portant a cap economias y otras cosas qu'es proposan. Però ¡que trist espectacle! Totes quadan reduidas a rebaixar el sou de quatre incllissos que no s'els dona més qu'el menester per anar passant, si no s'els suprimeix el càrreg. Valent's economias!

Quan se tracta de rebaixar al clero, no pod lloqrare, perquè no falta qui s'hi oposa, y bastarà un personatge perquè no es porti a cab. Lo meteix passa en Marina y en Guerra, y aixis successivament. Y els milions d'obres que sufrixen tota classe de privacions no bastan pera que s'atenyia a todas las necessitats?

Res: és inútil esclamarse. Al cap de l'any ja llegirém en la *Gaceta* la llista de gastos, y podrém consolarnos al veure els mils y milions de pessetas qu'es reparteixen entre els que no produheixen res en bé de la nació.

Entretant seguim exclamant: ¿Ahont anirem a parar?

DR. CASALADA

Tarrazas 17 Abril 1893

Endimoniat Director: Veg que no en podem sortir may dels que es fan rics explotant als pobres. En aquesta localitat hi há una fabrica, lo que porta la rahó social d'America, Amor y Justicia, que dona feyna als que tenen telers idraps res, pagant la mà d'obra un 37 per 100 més barata del preu que la pagan els de

meis fabricants i que, segons una tarifa de preus acceptada per ambdues parts, tindrà de pagar-se.
Aquestes bones noves són molt azaroses per ella, violent que de lo que excusantem als drapassers en tingan pera pagar als treballadors que tenen a setmanal fixo. Are veurem lo que faran. Cas de no esmentar-se, hauré d'apuntar aquestos fets pel dia que toquin a saldar comptes.
En espera, per si acia hi ha necessitat, de tornarhi, es despedeix de vos vuestro company d'interns

BAVIETA

EL POBRE Y EL RIC

CONTRAST

I
Neix el ric en gran palau,
hont l'iu l'or per tot arreu,
y desseguit, en torn seu,
hi ha qui en mirar-lo es complau.

Crea el seu sense cap pena,
y com no ha de treballar,
puja robat y molt sa
y amb un gran os a l'esquena.

Y am l'alegria a la cara
y a la butxaca el diné,
no es preocupa per re,
puig son lema es la gatzaca.

Gasta el diné a triar y molar,
y entre companyis y queridas
al camp fa moltes sortidas,
am xarret, facina... ó cotat.

Mex, al fi, veuyt qu'el vici
li compromet la salut,
fa el pensament resolt
de fugir del precipici.

Adoptant am tal retruc
seguit alguna carrera,
y encanyit en tantre espera,
encara que siga un rac.

II
El pobre ja és diferent:
com neix vollet de miseria,
ja no hi és aquella deriva
de gastar cap cumplimiento.

Crea el pobre, y aia als seus anys
al taller el fan anar,
y així el pobre ha de passar
penas, angustias y danys.

Que si en mitj de mil perills
els pares als fills exposa,
es perquè els pares no gosan
tanca a l'aspecte als seus fills.

Ja qu'els falta el necessari
per pugueros dar instrucció,
la única solució
es feishi guanyar salari.

Tant sols dos rals per setmana,
qu' am dos rals donan un pa,
y amb aquell pa ja n'hi ha
per fer callá un sic la gana.

Y encar que sa inteligencia
denoti que serà un sabi...
té d'esperar que s'acabi
dins del taller sa existencial

III
Aixó, lectors, d'iu ben clar
que per rac que siga un ric,
sevá sabó, y també dic
que per rac té de passar
qui no tinga cap diner,
per sabó que siga el pobre,
puig sabó hi ha qu'es manobre,
y burro... qu'es enguier.

DOMINGO BARTENA

Alguns pares de la ciutat (a regidors, sembla qu' es proposan desfer lo poquissim qu' en bé dels barcelonins s'ha fet a la Casa Gran de molt temps en aquesta part.

Es tracta nada menos que de tornar a carregar els drets de consums, y en especial el vi, que, gracies al preu relativament baix qu' are paga d'entrada a Barcelona, la va quant temps que s'han establert aquí varos e. llisters d' i. a. rop de pampel y els taberners no poden enmat zinarinos am la facilitat y al bon preu qu' e ho feyan temps enrera.

Si alguns regidors tabernaris insisteixen en aquesta idea, y al fi, anteposant els interessos dels enmat. i. a. personas als del poble barceloni, logressin sortirsen am la seva, proposem al poble qu' els tingui present an aquestos regidors, y el dia qu' arribi la seva, es venjen dels fulanos, obligantlos a beure vi de taberner del més barato, y pres al diflons per tota la setmana.

La venjansa resultaria cruelissima, puix estém segurs que cap dels ex-regidors atavernaris arribaria al dijous sens haver recbenat d. i. s. re. car. g. olaments de tripas am qu' are pretencn atavorir als seus administrats.

El govern liberalissim y d'altura que tenim y que no ens el mereixem, ni ganas, dona una vegada més la mesura del seu liberalisme acordant no autorisar las manifestacions obreras del 1.º de Maig.

Casi casi estig a punt d'aplaudirlo per tal resolució, perque aixis privará de que cap obrer tanto vagi a demanar res a l'Estat.

Peró c' nsti qu' el seu liberalisme queda a la mateixa altura que la del ministeri Cánovas.

Y que pel viatge d'aquestas prohibicions no es necessitavan las altorjas d'un cambi de situació.

Pels anys que té, si que, amigu, és ben aprofitat per rey el de Servia.

A conseqüencia de las desavinences entre el seu pare y la seva mare, el xicot fou proclamat rey abans d' hora, y s' estava actualment esperant tindre l'edat per entrar en funcions, haventhi a la nació una regencia de tres individus per exercir la realesa d' encarreg.

Mes vetaqui qu' el rey menor, que tenia are setze anys, me li ha passat per la barretina ¡dig! per la corona, declararse ell tot sol, per unanimiel, apte y d'edat pera exercir de rey, y l'altre dia forma nou ministeri, fa presoners als regents y al ministeri d'constituit, y, rebaixante a la categoria d'un Martinez Campos ó d'un Pavia qualsevulga, s' en va als quartels subleva la tropa y es fa proclamar rey electiu net y pelat, y ja el tenim al candellero.

No pod negarse qu'aquet xicot té bonas disposicions per rey.

Deixeu lo creixel...
Qu' em sembla que no n'hi faltaran pas de tragerias... al seu poble.

Calentats encare las victimas de l'esclat del bullidor d' una caldera a Matarró, rebenta una altra caldera a Reus, ocasiona un incendi varias desgracias a Sant Martí, y a la montanya de Montjuic s'extreuen tres cadavres d' infelissos treballadors que quedan soterrats de viu en viu en una pedrera.

Y tot aixó per no ferse el treball en las condicions de precisió y seguretat requeridas.

¿Quan s'exigira la deguda responsabilitat als culpables de tals fets?

Mentres las victimas qu' es causin siguin sempre de la classe treballadora, no hi ha que conharhi gayre.

Són tantas las cartas d'individuos y de corporacions obreras y agrupacions liberals que sens han dirigit interessantse en saber qui són els jurats que van pronunciar el veredict conde. m. natori en la nostra derrerera causa d'impremta per qüestions religiosas, y quina forta sentència está pendent del recurs de casació interposat devant del Tribunal Suprem, que, pera comploure als nostros amigs, estém tent els conven. ents treballis per obtenir no ja els noms y els domicilis de tals senyors, sino las sevas biografias, las sevas ideas y els seus retratos, que coleccionarem en un quadro pera que a tant invictes patricia pugui coneixels tot. hom...

Y las futuras generacions pugan quedarlos agrahidas per la prova de civisme que van donar per demunt de l'opinió de molta gent de lleys, y casi tota lo profana qu' ha tingut coneix. ment d'aquest assumpto.

A La Guerra Social no li ha semblat bé que diguessim eminent jurisconsult, popular home públic, jefe del partit centralista y diputat per las Aforas de Barcelona, al Sr. Salmerón, al donar la noticia de que s' encarregava de defensar devant del Tribunal Suprem el recurs de casació interposat per nosaltros contra la sentència condemnatoria d'aquesta Audiencia.

Y am tal motiu ens dirigex una banderilla tant ben clavada la setmana passada, que no podem per menos de donarli una satisfacció. Lo d' eminent jurisconsult y jefe del partit centralista, no creyem que li pesi ni li disputi La Guerra Social, per ser fets massa evidents y notoris, y que tampoc fan per res la competencia al partit socialista obrer espanyol.

Mes si no en aixó, si qu' en cambi confessem la nostra lleugeresa en apellidarlo diputat per las Aforas y popular home públic.

Lo primer per alló de no mentar la wga, etc., puix el company Reoyo fou en el districte de las Aforas comptidor d'en Salmeron, obtin-

gué, si no estem equivocats, la fabulosa suma de tres vot, y podser opini qu' el nostro defensor li ha estafat l'acta, y qu' ell, el candidat socialista, es el diputat de fet, per la magnifica trinitat de vots obtinguda.

Sent aixis, ja ens donem per convenuts, li supliquem qu' ens dispensi, y li demanem perdó, sobre tot per lo d' haverli dit a Salmeron popular home públic.

Pod estar ben segura La Guerra Social de que l'escriure tal inconveniencia va ser no recordantnos qu' a Espanya tenim un Reoyo y un Iglesias plens de popularerias per tots quatre costats.

A pesar dels desordres de Bélgica, las tropas encare no han sortit dels quartels a Bruselas ni a moltas altres ciutats semisublevadas.

Y saben per que qu' el govern d'alli no s'ha atrevit a donar tal pas?

Doncs, senzillament: perque tem qu' el soldat s' embassi al poble...

Y vingui desseguida la de apaga y ramones. Sens dupte que per aqui es per ahont té de comensar el ball a tota orquesta de la revolució social.

El partit obrer, si li permeten, farà manifestación pels carrers aquest any pel 1.º de Maig, y si no li permeten... renunciará generosamente a intentarla.

Que no en va es diu el partit obrer un idem revolucionari.

Pera garantirar millor els drets individuals dels obrers qu' el dia 1.º de Maig pensin fer festa, ó celebrarlo de qualsevulga manera, tindrem dintre el port de Barcelona els tres barcos de guerra Pelayo, Alfonso XII y Conde de Venadito.

No podem menos d'estar agrahits a l'interés qu' el govern es pren per nosaltros.

Y obligació es el procurar demostrarli el nostro agrahiment tant bon punt s' ens presenti l'ocasió.

Aquestos derrers dias es una benedició de Déu els robos y tota mena de delictes comuns qu' abundan per Barcelona en particular y per tota Espanya en general, no semblant sino que s' hagi declarat la fuga pels malfactors y la calma pels agents de l'autoritat encarregats de perseguirlos.

Bé podrian fer de periodistas d'oposició tots aquets cavallers d'industria privada...

Que llavors si que no s'escarparien de caure a las grapas de l'autoritat.

Al detindre a Madrid a dos pejes de marca, van declarar am tota franquesa, al pendrels la filiació, qu' eran lladres d' ofci.

Am una mica més diuen investigadores de riquesa amagada, am lo qual el terme hauria resultat bon xic més puil.

Encare que pot menos dissimulat.

Segons las nostras noticias, el 1.º de Maig passará aquest any molt pacífic y tranquil en tota Espanya, y en especial a Barcelona, si es que las imprudencias d' algun poderós ó d' alguna autoritat no provoqui als treballadors a fer lo que no tenen ganas.

Nosaltros, no obstant, creyem que poca ó molta agitació tindria de produhirse, per més qu' aquesta fos dintre la llei, com per arc convé.

No sabem quins comptes pendents deuria tindre nos, quants toros am l'Estat, que al passar prop del edifici en que están instalats Govern civil, Delegació d' Hisenda y Diputación provincial a Sevilla, set d'aquets animalons, qu' anavan destinats per una corrida, es van ficar dintre d'aquellas oficinas a fer tal classe de reclamacions, qu' els empleats no hi van vulguer tractes y van abandonar el camp més que de depressa als banyuts reclamadors.

Aquet si que resultava tot un espectacle nacional!

Cayent d' una bastida, ha mort a Madrid un paleta de setanta dos anys.

Li está ben fet an aquest egoista que tant volia assegurar-se la gloria del cel patint aquí a la terra.

No se sab si la célebre Comissió de Reformas

Socials li farà aré dir alguna missa pera resoldre el problema.

Per iniciativa dels Manyans Mecànics d'aquesta ciutat, es projecta pel Maig l'establiment d'un pacte solidari entre tota la classe treballadora de Barcelona i el seu pla per ajudar a la huelga d'alguns oficis a fi d'obtenir milloras en las condicions del treball y baixas d'horas en el jornal.

Enterats em als nostros lectors de lo que vagi resultant d'aixó.

El divendres darrer va ser enterrat civilment a Sant Martí el cadavre d'un fill del company J. Closa.

El diumenge en aquesta ciutat va ferse l'enterró civil del soci lampista Josep Simó, essent molts els companys que van acudir a la trista cerimonia d'acompanyarlo al cementiri lliure.

El pròxim número de LA TRAMONTANA, com ja tenim dit, serà doble dels ordinari y estarà dedicat al 1.º de Maig, vententse a déu cèntims cada exemplar, segons costum de quan alcanas aquell tamany.

Els corresponsals que vulguin alterar els seus pedidos, poden ferho depressa si no es volen quedar sense, puix no desdirà el pròxim de tots els números dobles qu'hem publicat.

LA RONDALEA DE L'AMOR

(SEGONA PART)

A mon amic l'intel·ligent actor Lluís Milla

Nunca segunda parte fueren buenas.

(CONTINUEN)

«Ay Milla! En un apuro
me ha posat la pellico...»
«¿I volguent que jo continui
La rondalla de l'amor?»
«No m'has boqueat pona tela,
tancant, com has fet, de cop;
mes ja que quass m'hi obligas,
fent de tripas corazon...»
«Acabaré la rondalla,
romanso, historia ó... cansó.»

Ex vritat: quant las deu tocón
(després de pondres el so!)
es troban jove parella
d'una serra a dalt de tot.

Tant si troba com liampiga,
com si la vent, com si plou,
al cim d'aquella montanya
no han mancat may cap dels dos.

Mes no penseu qu'allí hi vagin
per parlar d'amor tant sois,
qu'encor qu'es vell qu'es profession
un amor molt rabios,
hi han molts lloges més a propisit
per pagar parlar d'amor.

Si allí van, jo en sé la causa,
y com jo la saben molts,
qu'em privaran de dir bolos,
que de boleros no sog,
y ho dig sola per da a compondre
que jo no sog inventar.

Si allí es troban cada vespre
quant las deu tocadas són,
és perquè el veíl de la noya
va a la seva obligació,
qu'és sereno de la vida
del campanar d'allí aprop.

Si allí es troban, repetitxo,
és perquè té po' el aicot
de qu'el veíl li trengui el auxo
entre la esquena y el coll,
puig és enemig acerrim
de segonas adoncas.

Y, per últim, si ell's es troban
cada nit en aquell llog,
és perquè... ¿per que no dirho?
és perquè an el pobre noy
el van treure de sa casa

al saber que relacions
am la filla d'un sereno
tenia d'aquell entorn.

Mes are ve lo més grave,
are ve el més doloros.
Si la noya del sereno
va allí cada nit un cop,
és per portarli la inca
y per surgiri' estacions
qu'estrifa molt de tant corre
com un salvatge pel bosc.

Aquí acaba la rondalla,
ó atás, al meys, m'ho penso jo;
y si per cas no hi és tota...
que se l'acabi el lector.

DOMINGO BARRINA

Un Aermans de la Casa de Caritat de Barcelona se las heu actualment am la justicia per

haver comés dintre del benèfic establiment in-moralitats d'aquelles que La Fulla es cubriria de gloria si las sapigues perseguir hús a desterriars del tot d'entre gent cuisada, tent qu'els seus repugnants autors anessin a presiri pitjor que si escrivessin LA TRAMONTANA.

Aixó demostra (no lo reiterent a La Fulla, sino lo que toca als fets de l'hermano de l'Hospici) qu'en aquella santa casa no es vigila prou, y que las criaturas educadas entre gent qu'es diu religiosa, passa el perill d'unas enseyansas que res tenen d'edificants ni de morals.

Y respecte a La Fulla, are que ja l'hem anomenada, ¿no podria vigilar y denunciar, si vol vetllar per la moral que succeeix am certas nenas de tendra edat qu'a las nits van venent flors y altres cosas per catés, algun teatro, cervceries, reconidas y altres punts de recreo? ¿No podria enterarse de l'infame explotació de que son objecte algunas d'aquestas intelissas noyetas, prostituidas ja moraiment abans de que pugan serho materialment, y objectes d'un repugnant comerç mil vegadas mes abominable qu'el qu'es teya am la esclavitud dels negres?

¡Pobre infancia la que cau a mans de certa gentussa que de personas no en tenen mes que ja forma!

Aquí els filantrops y els moralistas si que podrian exercir las sevas lloables ancions.

Mes ¡ay! els moralistas a la moda s'entretren denunciant epigramas dels periodics:

en tant qu'el món sense parar navega
per l'abim asquerio de la bruticia.

La llibertat de conciencia y la tolerancia religiosa queda cada dia a Espanya més garantizada... a cops de puñy.

Un pastor protestant intenta a Piera dedicar-se a las prácticas de la seva religió, y li surt un arcalde amb un ordeno y mando mes sec qu'el en qu'es proclama un estat de siti, suspentli aquell dret... fins a segona ratre, qu'es com si diguessim fins al dia del judici final més enllá d'entrada de fosc.

A Olot hi há un pastor protestant qu'es dedica a l'ensenyansa y reparteix papers ensalsant las sevas creencias, cosa la mes natural del món. Doncs, fillets de Deu, cada dia fi surten berrugas al nas en forma de rector, arcalde, cacique, etc., fentli tot el mal que poden, y derrerament me li ha sortit un floronco amb el nom de la venerable ordre tercera de penitencia (que si jo sé qué diables vol dir aixó aixis, me tornés bisbe), quina senyora me li ha endossat un document public am llenguatge de descomisat y tractantlo pitjor que si escribis a LA TRAMONTANA que n'hi há pera llogarhi sarrias.

A mi em fan molta gracia aquestas trifluicas entre catòlics y protestants, per qué igual considero als uns qu'als altres en materia esperitiosa. Mes si las lleys toleran la práctica de las creencias de l'glesia reformada de Cristo, ¿a qué tanta serracina pera qu'els protestants fassin ús del seu dret? ¿Tenui por acás de que l'Espanya es fassi dels altres? Per aixó si que no hi há motiu d'espantarse. Els pobles ja no estan avuy per cambiar de religió. Ni Inglaterra y Alemania seran may catòlicas, ni Fransa, Italia y Espanya seran may protestants. Podrán deixar de ser lo que són una y altra, però no pera cambiar de jou, sino pera deixar el que tenen sense pendren cap d'altro.

Napoleon deya qu'Europa seria al fi del siglo XIX tota cossaca ó tota republicana.

Y nosaltros afirmem que ja els pobles civilisats no cambiarán més de religió, sino que la qu'are ostentan mes que creuen, serà l'última.

Y al deixar aquesta ho farán apartantse del tot de l'espiritualisme per entrar francament en el positivisme, per la porta de la tolerancia, de la llibertat y de la educació.

El predicador de la Semmana Santa de Tudela, acabats els exercicis, ha anat pel poble demanant caritat entre l'arcelde y el segon tinent d'edem republicans per més senyas.

Si Cristo nasqué entre bestias y mori entre lladres, be poden sos ministres anar a demanar caritat entre autoritats republicanas.

A l'glesia de Millaró va ferse un sermó fa pocs dias, dibent el predicador qu'an ell tant se n'hi endonava que vingúes la republica, perquè ja sabia que A las burros de Cristo nunca les falta cebada. (Textual).

Al dir aixó aquest home, de fixo qu'ho deya per alabarse.

Y és quasi segur qu'efectivament s'alabava.

Va morir el divendres sant a la tarde el rector de Carme, y fins al diumenge no van volerlo enterrar pera millor fet certas ceremonias religiosas.

Peró fillets de Deu, al portarlo de la rectoria a l'glesia, va deixar ja tal rastre pel carrer, que se n'arreglegava més amb el nas qu'amb un cabas, y sent dintre el temple de Deu, efecte del calor allí concentrat, va anar regalant tals flors al feligresos que surtian a raig fet de la caixa (no els feligresos, sino las flors), que molts van cridar an en Josep, altres van treure y no pas la rifa, y, en fi, que ningú dels que van entrar a l'glesia va puguert aquell dia menjar de gust.

Y doncs ¿qué fan las corporacions de sanitat? diran vostés.

Per are tots bons, respondrem nosaltros. En un país tant catòlic com el nostro, la gran qüestió és salvar l'anima.

Y el cos y l'higiene és lo de menos.

Un predicador de Falset ha tirat trona avall a LA TRAMONTANA, Las Dominicales y algun altro periódico.

Per la nostra part, molts gracias per la propaganda.

Pues no sabem si degut an ella, el dilluns de la semmana passada va ferse en dit poble l'enterró civil del cadavre del republicà Ramon Saló.

Y no ens agrada ser ni semblar desagrahits.

SARADA

Era una primera
llegida al revés,
y a sobre una taula
qu'em la de bulet,
un segon girat
hi havia, y distret
el fot vaig vessarhi
fentlo tot malbé.

R. MILORD

SINONIMIA

Lo noy del senyor Pasqual
que viu al carrer de tot,
demà marxará a totat
per na a veure a son nebot.

G. BARRERA Y CARROL

SOLUCIONS

A LAS CABORIAS DEL NÚMERO DERRER

Sarada: An-ti-pá-tic.

Rombo:

F
C
P
C
E
L
P
A
L
M
E
R
A
P
I
E
R
A
A
A

Logogrifo numerico: R. Col, Liers, Corders, Riudecols, Isidoro, Roser, Déu, O.

Imprempta de L'Avenc, Ronda Universitat, 4, Barcelona

PRÓXIMO A PUBLICARSE

JUSTO VIVES

episodio dramático social
por A. Lorenzo

precedido de un prólogo titulado

Literatura Obrerista

y seguido de un
Estudio y Guia para hacer uso del

Derecho de Asociación y de Reunion
segun la ley

con formularios para toda clase de peticiones
y avisos que tengan relación con el ejercicio
de los derechos consignados en las citadas
leyes, por J. Lluanas.

Un tomo de unas 200 páginas aproximadamente,
buen papel, esmerada impresión y elegantemente encuadernado en cartón y tela

UNA PESETA